

Cleveland Police

1. Inleiding

Van 2 tot en met 13 oktober 2000 hebben wij een bezoek gebracht aan de Cleveland Police te Engeland, in het kader van onze buitenlandstage voor de Nederlandse Politie Academie.

Gedurende deze periode zijn door ons meerdere districten en diensten van het korps bezocht waarbij wij inzicht konden krijgen in de organisatie en werkwijze van de Engelse collegae. Tijdens deze bezoeken waren meerdere malen bijeenkomsten georganiseerd met vertegenwoordigers van maatschappelijke organisaties waar de politie contacten mee onderhoudt of samenwerkt.

In dit rapport zullen wij de situatie rondom de Cleveland Police in zijn algemeenheid beschrijven en besluiten met onze persoonlijke indrukken.

2. Teesside

Het gebied rondom de rivier de Tees in Noord Engeland is het werkgebied van de Cleveland Police. Het wordt gevormd door de voormalige county Cleveland en een gebied rond het stadje Hartlepool. In het gebied vond vroeger voornamelijk staalindustrie en mijnbouw plaats. Deze activiteiten zijn behoorlijk teruggelopen. Voormalig British Steel - thans Corus - is nog immer, zij het in afgeslankte vorm, in het gebied vertegenwoordigd. De industriële activiteiten hebben zich verplaatst naar de chemische industrie, een industrie die een ander soort werknemers vraagt dan de voormalige staalindustrie en mijnbouw. Als gevolg hiervan is er sinds de 70^e jaren grote werkloosheid in de regio.

De grootste werkgevers in de regio zijn het chemisch bedrijf ICI en Corus. Beide bedrijven zijn op een steenworp afstand van elkaar gevestigd. Naast deze bedrijven is een grote containerhaven. Dit industriële gebied, even ten zuiden van Middlesbrough gelegen, is een highrisk gebied. Per maand doen zich 3 ongevallen voor, men name bij de chemische industrie. Tot op heden heeft dit nog geen grote gevolgen gehad. Gezien de omvang van het gebied en de nabijheid van de bewoonde omgeving - soms is dit binnen een afstand van 200 meter - is het wachten op een ramp van grote omvang. Deze vrees wordt ook geuit door meerdere politiemensen, met name degenen die de rampenplannen ontwikkelen.

De haven aan de monding van de rivier de Tees - het betreft hier een containerhaven - is de derde haven van Engeland. Dit gegeven brengt de specifieke problematiek van het gebied voort; harddrugs en prostitutie. De omvang van deze zeehaven is dermate groot dat een sluitende controle niet mogelijk is, hetgeen illegale activiteiten stimuleert. Als gevolg hiervan zijn de prijzen voor harddrugs in de Teesside regio de laagste van Engeland. Dit heeft een aanzuigende werking, waarvan onder andere prostitutie door heroïneverslaafden een gevolg is. De haven wordt tevens door criminele organisaties gebruikt die gespecialiseerd zijn in de smokkel van gestolen auto's.

In het gebied wonen ongeveer zeventhonderdduizend mensen. Het opleidingsniveau is in zijn algemeenheid laag en de werkloosheid hoog. De florerende chemische

industrie brengt geen werkgelegenheid voor de regio voort, omdat de bewoners niet aan de opleidingseisen voldoen. Daarbij neemt de werkgelegenheid in de staalindustrie – met name ongeschoold werk - elk jaar af. In het afgelopen jaar heeft Corus meer dan 1500 mensen ontslagen. Het gehele gebied is - zoals de Engelse collega's zeggen - een gedepriveerd gebied. Opleidingsniveau is laag, werkloosheid, ziektebeeld en percentage zelfmoorden zijn hoog.

3. Cleveland Police

Inleiding

Sinds het opheffen van de County Cleveland verkeert de Cleveland Police in een identiteitscrisis. Er gaan stemmen op de naam van het korps te veranderen in Teesside Police, omdat dit beter het gebied aangeeft waar men werkzaam is.

Het korps is 2200 mensen sterk, onderverdeeld in 1400 executieve politieambtenaren en 800 mensen die administratief- en technisch werkzaam zijn. Er is een geografische indeling in 4 districten. Voorts zijn er een aantal korpsbrede (ondersteunende diensten) zoals CID (Recherche), Special Branche (terrorisme bestrijding en georganiseerde criminaliteit), Command Center (communicatie centrum, meldkamer), Mounted Police (ruiterij en hondengeleiders) et cetera

Het beheer van het korps is een taak van de chief-constable (hoofdcommissaris), de Home-office (ministerie van Binnenlandse Zaken) en de Police Authority. Deze laatste groep bestaat uit een aantal vertegenwoordigers uit de samenleving die voor deze commissie gevraagd worden. Verder is de chief-constable redelijk autonoom in zijn beleid.

Het korps wordt geleid door de chief-constable, daarbij geassisteerd door twee assistent chief-constables. Zij fungeren op strategisch niveau en verdelen de budgetten.

Cleveland Police heeft geen problemen met de werving van personeel. De werving van etnische minderheden verloopt wel moeizaam, terwijl dat dit voor vrouwelijk (executief) personeel niet het geval is. Het aantal vrouwelijke leidinggevenden is groeiende. Thans zijn 4 inspectors, 10 sergeants en één van de twee assistant chief-constables vrouw.

Districten

De 4 districten zijn volledig autonoom in de besteding van hun budget. Het managementsteam van een district bestaat uit een chief-superintendent (hoofdinspecteur duur) en vaak uit twee superintendants (hoofdinspecteur goedkoop). De districtschef is verantwoordelijk voor het beleid in het district, terwijl dat de twee superintendants een verdeling gemaakt hebben in werkzaamheden tussen recherche-activiteiten en alle overige operationele kwesties.

Direct onder de superintendants fungeren de inspectors als eerst leidinggevenden. Binnen de Cleveland Police is de rang van chief-inspector afgeschaft. De inspectors sturen binnen hun afdelingen de sergeants en constables aan.

Een district is in hoofdlijnen onderverdeeld in administratie, recherche en uniformdienst. Binnen deze laatste dienst is een onderverdeling gemaakt in Community Police, Response teams (999 calls) en Community Safety.

De response teams functioneren in zekere mate onafhankelijk van de Community Police en

Community Safety. Zij behandelen de eerste hulpvragen en doen voornamelijk aan assistentiesurveillance. Deze surveillance vindt zowel met de auto en motor als te voet plaats. De response teams zijn centraal in het district georganiseerd vanuit het districts bureau en worden aangestuurd door het Command Center.

Community Police

De Community Police bestaat uit verschillende kleine politie-eenheden, gevestigd in zelfstandige gebouwen, waar vandaan zij binnen de gemeenschap werken. Zij draaien geen assistentiediensten en hun werktijden concentreren zich rond de tijden dat zij daadwerkelijk nodig zijn binnen hun bewakingsgebied. Hun werkwijze wordt omschreven als POP's, Problem Orientated Policing (probleemgericht werken). Alle activiteiten zijn afgestemd op de wensen van de gemeenschap. Met name jeugdproblematiek vormt de hoofdmoot. Deze problematiek, tezamen met het systeem van POP's, zorgt voor soms heel originele activiteiten. Zo draait een team het project Bobbies Hobbies. In dit project kan de jeugd deelnemen aan tal van activiteiten. Deze activiteiten zijn zo gekozen dat iedereen mee wil doen. Karten is bijvoorbeeld zo 'n activiteit. Er wordt gewerkt met een streng systeem van straffen. Wie zich niet aan de regels houdt wordt onverbiddelijk uit het project gehaald. De ervaring is, dat de activiteiten voor de jeugd dermate interessant zijn, dat iedereen zich aan de regels houdt.

Een andere activiteit waar de Community Police zich mee bezighoudt is de Neighbourhood watch. In dit systeem houden burgers zelf toezicht over hun leefomgeving. Iedere straat heeft een bewoner die aangewezen is als vertegenwoordiger van deze straat. Met deze bewoner wordt regelmatig overleg gepleegd. In sommige wijken is het systeem dusdanig populair dat ruim 70% van de bevolking meedoet. In die gebieden overlegt men met vertegenwoordigers van een aantal straten gezamenlijk.

Community Safety

Community Safety is de afdeling die met name voorwaardenscheppend werkt ten opzichte van de Community Police. Zij onderhouden veelal contacten met andere instellingen, diensten en organisaties op gebieden als drugs, onderwijs, anti-sociaal gedrag, huiselijk geweld, anti-discriminatie, autocriminaliteit et cetera.

CID

De CID - in het Nederlands de recherche - vinden we op centraal en decentraal niveau. De verdeling tussen deze twee niveaus vindt met name plaats wanneer zaken districtsoverschrijdend zijn. Het betreft hier nagenoeg altijd georganiseerde criminaliteit.

De meeste activiteiten op centraal recherche gebied vloeien voort uit de aanwezigheid van de haven. Er vindt veel smokkel plaats en de georganiseerde criminaliteit is gevestigd in de regio. Op grote schaal worden gestolen auto's geëxporteerd en harddrugs geïmporteerd. Deze criminele activiteiten brengen weer andere activiteiten voort zoals wapenbezit, heroïnehanden en prostitutie. Gevolgen hiervan zijn kleine criminaliteit, winkeldiefstallen en berovingen. Ten tijde van ons verblijf werd een prostitué vermoord en enkele dagen later een vermist.

Crime and Disorder Act

In 1998 is de nieuwe Crime and Disorder Act van kracht geworden. Het belangrijkste gedeelte uit deze wet voor de politie, betreft de financiering van activiteiten. Door de

Home-office wordt enkel subsidie verstrekt voor activiteiten indien deze plaatsvinden binnen multidisciplinaire teams. Hiermee wordt bedoeld dat men verplicht is binnen overheidsorganisaties met elkaar samen te werken. Men gaat van de veronderstelling uit dat er altijd meerdere probleemhebbers zijn en dat deze altijd samen moeten werken om vanuit hun verschillende invalshoeken en specialismen de problematiek te lijf te kunnen gaan! Een voorbeeld hiervan is anti-social behaviour. Hierin vindt samenwerking plaats tussen de politie en housing, een gemeentelijke afdeling die wij herhuisvesting noemen. Indien bewoners anti-sociaal gedrag vertonen krijgen zij op basis van de Crime and Disorder Act een aanschrijving van de politie. Indien het gedrag niet verandert volgt ontruiming van de woning door housing. Daarbij zorgt housing dat de bewoners op een zwarte lijst komen waardoor zij zich niet wederom in de omgeving kunnen vestigen. Op die manier vindt spreiding – tot ver buiten de regio – van probleemgevallen plaats.

Met name Community Safety is partner in diverse samenwerkingsverbanden. In zijn algemeenheid is men zeer te spreken over deze vorm van verplichte samenwerking. Onder de oude wetgeving lukte het de partijen niet om tot elkaar te komen. Nu zij gedwongen zijn lukt dat wel. Als gevolg van de wetgeving zijn er diverse samenwerkingsverbanden met scholen, gezondheidszorg, brandweer, eerder genoemde housing, blijf van mijn lijf huizen, instellingen voor weglouping jongeren et cetera.

Sponsoring

In POP's vinden we de verplichte werkwijze voortvloeiende uit de Crime and Disorder Act terug. Activiteiten worden zelden door de politie alleen ondernomen simpel alleen al om het feit dat de financiering daarvoor ontbreekt. Zoals gesteld is samenwerking nodig voor subsidie, maar dit gaat nog iets verder. De politie mag ook aan sponsoring doen om activiteiten te financieren! Men gaat hiervoor regelmatig de boer op. Een voorbeeld is de milieuable van de politie in het district Hartlepool die een dienstauto heeft die gesponsord wordt - in dit geval in zijn geheel gefinancierd - door de plaatselijke garage.

Eerder schreven wij al over Bobbies Hobbies, niet te verwarren met "hobby bobbies", de vrijwillige politie. Andere voorbeelden van activiteiten zijn het door de Council (gemeenteraad) van Redcar kopen van een Amerikaans college basketbalteam dat uitkomt in de hoogste divisie in Engeland. Hiermee trachtte men de jeugd te stimuleren om te gaan basketballen in plaats van rond te hangen. In het hele stadje zijn vervolgens baskets opgehangen en de politie houdt toezicht. Men is redelijk geslaagd met dit project. De jeugd heeft een activiteit gevonden waardoor zij wordt bezig gehouden.

In het district Hartlepool had men veel last van loslopende paarden. Vaak was de eigenaar niet te traceren. Door sponsoring van een fabrikant werd het mogelijk om chips te plaatsen onder de huid van de paarden en werd de politie voorzien van apparatuur waarmee de eigenaar was vast te stellen. Na een gratis verstrekking van de eerste vijftig chips verkoopt de politie deze chips nu aan de eigenaren.

In Stockton heeft men veel last van woninginbraken. Met tal van diensten en organisaties wordt samengewerkt. Een van de uitvloeiselen hiervan is dat de politie lampen verkoopt met een schemerschakeling. De politie koopt deze lampen goedkoop in bij een vaste leverancier en verkoopt ze vervolgens - met één pond winst - aan de bevolking. Dit geld wordt weer gebruikt voor inbraakprojecten.

4. Gemeenschap

De politie tracht middels haar Community Police met beide benen in de samenleving te staan. Opvallend is dat zij hier niet alleen in staat.

Universiteit van Teesside

Wij mochten een lezing bijwonen op de universiteit van Teesside over huiselijk geweld. Het betrof een openbare lezing, bestemd voor de inwoners van Middlesbrough. De professor werkt nauw samen met de uitvoerende collega's van het korps en constateerde ook direct wie er wel en niet aanwezig waren. Wij werden aan haar voorgesteld en al snel bleek dat zij – en met haar de universiteit – diverse contacten onderhield in de samenleving.

Middlesbrough Football Club

De voetbalclub Middlesbrough, uitkomende in de Engelse eredivisie, heeft een aparte opleidingsafdeling voor de jeugd van Middlesbrough. Het betreft hier geen voetbalactiviteit maar onderricht met betrekking tot gezondheidskwesties. Iedere leerling van een basisschool in Middlesbrough volgt per jaar 2 dagen les bij de voetbalclub. Dit onderwijsgedeelte is opgenomen in het verplichte programma van de scholen. De voetballers van Middlesbrough worden bij het opleidingsprogramma betrokken en als voorbeeld gebruikt voor een gezonde manier - niet roken, gezond eten – van leven.

Close Circuit TeleVision

In elk stadje en dorp van het gebied zijn in de centra's – en soms zelfs in woonbuurten – t.v. camera's geïnstalleerd. Deze camera's (CCTV) worden beheerd door de council. Met de camera's wordt toezicht gehouden op de straten vanuit een centrale. Men staat rechtstreeks in contact met de politie en vaak is een politiemedewerker – als liaison – aan de centrale verbonden. De resultaten zijn heel positief. Criminaliteit loopt terug en de bewoners zijn zeer tevreden waardoor de roep om meer camera's op andere plekken toeneemt.

5. Persoonlijke indrukken

Teesside regio

Het gebied van de Cleveland Police is veelzijdig. Met Middlesbrough heeft zij een stad in haar bewakingsgebied die fungeert als centrale plaats in de regio. Dit geldt in meerdere opzichten. Met drie grote overdekte winkelcentra trekt zij mensen aan om inkoop te doen. De zeehaven schept tal van activiteiten waaronder transport. Neveneffect van de grootte van deze haven is de criminele aantrekkingskracht. Door de onoverzichtelijkheid vinden heroïne transporten op grote schaal plaats. De prijs van de heroïne is hierdoor laag waardoor Middlesbrough ook voor dit product als centrale inkoopplaats voor de regio, zelfs voor Engeland fungeert. Een samenhangend verschijnsel is drugsgebruik en prostitutie. De uitstralingseffecten hiervan zijn in de gehele regio voelbaar.

Direct zuidelijk van Middlesbrough is de grootste chemische industrie van Europa gevestigd. In lang niet alle gevallen is duidelijk wat geproduceerd wordt en welke grondstoffen opgeslagen zijn. Gemiddeld drie keer per maand vinden ongevallen plaats, waarbij gelukkig tot heden geen ernstige gevolgen zijn opgetreden. De bebouwing in de directe omgeving is zodanig dat het wachten is op een ramp met ernstige gevolgen waarbij veel dodelijke slachtoffers kunnen vallen.

De regio kampt met een hoge werkloosheid. Oorzaak hiervan is het lage opleidingsniveau van de bevolking en de massale ontslagen in de mijnbouw en staalindustrie. Gevolg hiervan is een groot aantal ziektegevallen, veel zelfmoorden, uitzichtloosheid en verveling. Dit vindt zijn weerslag in de jeugd. Wij hebben gebieden bezocht bestaande uit laagbouw eengezinswoningen die door de politie als risicovol omschreven worden. Veel woningen stonden in deze wijken leeg. Er is sprake van hoge criminaliteit en - zoals in het Engels mooi omschreven - anti-social behaviour. Een aantal van deze wijken is inmiddels afgebroken en vervangen door nieuwbouw. Deze wijken worden door hekken van ongeveer 3 meter hoog afgescheiden van de oude woningen in de wijk. Een situatie als deze, waarbij in enkele gevallen van getto-vorming gesproken kan worden, is in Nederland - in ieder geval op dit moment - ondenkbaar.

Organisatie

Opvallend is de rol van de korpschef, de chief-constable. Zijn redelijk autonome rol is geheel anders dan de rol van een korpschef in Nederland. Hij is volwaardig lid van het beheerscollege waarin tevens het ministerie van Binnenlandse zaken en de Police Authority vertegenwoordigd is. Het democratisch gat waarvan in Nederland sprake is, geldt evenzeer voor de Engelse situatie. Op districtsniveau wordt er gecommuniceerd met de leden van de gemeenteraad, er vindt ook samenwerking plaats, maar er is geen sprake van democratische controle.

Opvallend is de financiële vrijheid waarover de districten beschikken. Dit geldt zowel voor personeel als materieel. Nadat hen een budget ter beschikking is gesteld zijn zij volledig vrij in de besteding daarvan. Toetsing vindt plaats aan de hand van de behaalde doelstellingen. Hierdoor kan de districtchef vlot inspelen op problematiek. Nadeel is de personele situatie. Nieuw personeel wordt pas in opleiding genomen als een oud personeelslid verdwenen is. Hierdoor ontstaan voortdurend gaten in de districtssterkte.

Een aantal diensten is centraal georganiseerd. Dit is het geval indien het specialistische diensten betreft die het totale korps ondersteunen, zoals de meldkamer en de ruitrij. Tevens indien het criminaliteit betreft die de gehele regio raakt, de zogenaamde districtsgrensoverschrijdende criminaliteit. In deze wijze van organiseren kijkt het korps niet af van wat in Nederland doorgaans gebruikelijk is. Wél opvallend is de samenwerking die binnen Engeland zelf en daarbuiten plaats vindt. Men heeft opvallend veel contacten met andere korpsen in eigen land en in andere landen.

Financiering

Bij de financiering van het korps komen twee opvallende fenomenen naar voren: subsidie en sponsoring. Een deel van de politiebegroting wordt door het ministerie van Binnenlandse Zaken achtergehouden en als subsidie verstrekt. Deze verstrekking vindt alleen plaats voor aangevraagde projecten, onder de voorwaarden dat die door meerdere overheidsinstanties uitgevoerd worden. Daarmee is men verplicht tot samenwerking. De resultaten hiervan zijn positief. Problemen hebben nu eenmaal meerdere probleemhebbers. Voorheen werkte men apart aan problemen zonder dat er communicatie plaatsvond. Thans worden problemen adequater aangepakt.

De Engelse politie heeft de mogelijkheid gebruik te maken van sponsors. Niet ieder korps doet dit. De Cleveland Police heeft de keuze gemaakt om hier wel aan

deel te nemen. Zo bestaat er de mogelijkheid om een uitnodiging te krijgen voor een congres aangaande autocriminaliteit waarop reclame gedrukt staat van General Motors. Zoals eerder verwoord rijdt de milieuambtenaar in Hartlepool in een auto die gefinancierd is door de plaatselijke garage. Men heeft onvoldoende oog voor de risico's die kleven aan deze wijze van financiering. Het is voorgekomen dat een adverteerder tevens voorwerp van onderzoek was van de centrale CID. Binnen deze afdeling zijn de gedachten over deze wijze van financiering dan ook anders dan binnen de districten.

Community Police

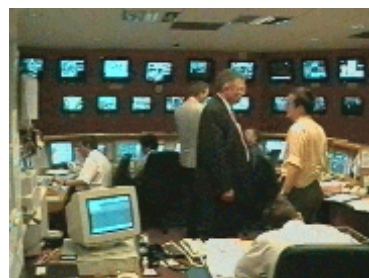
Het wijkgericht werken is ver doorgevoerd. Daarmee loopt de Cleveland Police ver voorop ten opzichte van de Nederlandse politie. De districten zijn onderverdeeld in wijken. Elke wijk heeft zijn eigen politiebureau - al dan niet permanent bezet - en zijn eigen dienders. De dienstverbanden worden aangepast aan de problematiek. Er vindt geen assistentieverlening plaats door deze politiemensen. Zij werken uitsluitend probleem georiënteerd en altijd in samenwerking met andere diensten. De resultaten hiervan zijn uitstekend. De politie wint langzaam terrein terug. Voormalige no-go areas zijn weer toegankelijk en de leefbaarheid is toegenomen. Deze wijze van werken gaat er vanuit dat problemen aan de kern moeten worden aangepakt. Dat jongeren rondhangen op straat is een gegeven. De reden waarom dit gebeurt is de eigenlijke oorzaak van het probleem. Dat is hetgeen wat men tracht aan te pakken door het organiseren van activiteiten maar ook door de realisatie van jeugdthons en controleerbare hangplekken. De overlast is hierdoor sterk afgenomen.

Als schakel tussen diverse instellingen en diensten zit Community Safety. Het betreft hier zowel centraal als decentraal georganiseerde activiteiten, vergelijkbaar met stedelijke projectleiders en projectleiders aan basiseenheden zoals ook Nederlandse korpsen dit wel kennen. Zij verschaffen informatie en trachten werk op elkaar af te stemmen zodat de Community Police daarmee niet belast wordt. Hierdoor heeft men op deze basis eenheden meer tijd voor de primaire activiteiten.

De assistentie afhandeling is een districtsaangelegenheid. Elke district heeft assistentie eenheden die de zogenaamd 999-calls afhandelen. Hierdoor is de noodhulp gegarandeerd en wordt eveneens tijd vrij gemaakt voor de Community Police.

Gemeenschap

De politie in Teesside staat met beide benen in de gemeenschap. Dit komt met name tot uitdrukking in de werkwijze van de Community Police. Zij staat daarin echter niet alleen. Zoals beschreven vervullen ook de universiteit van Teesside en Middlesbrough Football Club daar een rol in. Met name de activiteiten van deze voetbalclub hebben ons verrast. Een unieke manier om kinderen onderwijs te geven en te betrekken bij positieve activiteiten. Nederlandse voetbalclubs zouden hier een voorbeeld aan kunnen nemen.

In elke stad en dorp in de regio tref je videocamera's aan waarmee toezicht gehouden wordt op de openbare weg. De uitspraak "*Big brother is watching you*", is zeker van toepassing. Cameratoezicht wordt verricht door ambtenaren van de gemeente. De politie is hier nauw bij betrokken. Dit alles geschiedt in overleg met en op verzoek van de bevolking! De criminaliteit is hierdoor gedaald en het veiligheidsgevoel verhoogd. Op ons hadden de camera's een tegenovergestelde werking, in ieder geval gedurende de eerste dagen van ons

bezoek; het moet wel heel onveilig zijn wil je ergens een camera ophangen. Wij zijn door dorpen gekomen met rond de 1000 inwoners waar de hoofdstraten door twee of meer camera's bewaakt werden.

6. Tot slot

Ons bezoek aan de Cleveland Police was zeer geslaagd. Wij zijn op meer dan uitstekende wijze begeleid en werden werkelijk overal met open armen ontvangen. De collega's waren voortdurend bereid informatie met ons uit te wisselen en de gesprekken waren zonder uitzondering zeer open. Een bijzonder woord van dank geldt de Inspecteur Harry Simpson die werkelijk kosten nog moeite gespaard heeft om dit bezoek tot een echt succes te maken.

Oss en Diemen, 10 januari 2001
Huub Keurentjes
Ebo Biginski